

07.11.2018

Ärende/11

§ 353

Den av ledamoten Pia Kopra väckta motionen om störningarna i metrotrafiken och metroförarnas arbetsförhållanden

HEL 2018-003838 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Pia Kopra väckta motionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Pia Kopra understödd av ledamoten Mika Ebeling föreslog att ärendet skulle återremitteras för ny beredning: Utredningar om metroförarnas arbetsförhållanden är fortfarande aktuella, också regionförvaltningsverket har ansett det vara nödvändigt med en granskning. Jag föreslår att ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att stadsstyrelsen föreläggs en skriftlig redogörelse om störningarna i metrotrafiken och åtgärderna i syfte att förbättra metroförarnas arbetsförhållanden.

3 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Utredningar om metroförarnas arbetsförhållanden är fortfarande aktuella, också regionförvaltningsverket har ansett det vara nödvändigt med en granskning. Jag föreslår att ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att stadsstyrelsen föreläggs en skriftlig redogörelse om störningarna i metrotrafiken och åtgärderna i syfte att förbättra metroförarnas arbetsförhållanden.

Ja-röster: 71

Zahra Abdulla, Heidi Ahola, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Deek Gurhan, Juha Hakola, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Martina Harms-Aalto, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Joonas Kolehmainen, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Otto Meri, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuo-

mas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Jani Valpio, Reetta Vanhanen, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 11

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Pia Kopra, Abdirahim Mohamed, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Mirita Saxberg, Juhani Strandén, Matias Turkkila, Mauri Venemies

Blanka: 2

Alviina Alametsä, Perttu Hillman

Frånvarande: 1

Ulla-Marja Urho

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtutettu Pia Kopran aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Pia Kopra och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att störningarna i metrotrafiken ska utredas och arbetsförhållandena för metroförarna förbättras.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till det utlåtande som getts och konstaterar att det under våren förekommer mer problem än vanligt när det gäller metro-

07.11.2018

Ärende/11

trafikens tillförlitlighet. Tillförlitlighetsproblemen berodde på fel i infrastrukturen och tågmaterielen och på förarbrist. Trafikvolymerna har ökat avsevärt i och med västmetron och tätare turintervaller. På en lång metrolinje inträffar det fler störningar och det är en större utmaning att återhämta sig från dessa. Det har vidtagits åtgärder för förebyggande av störningar.

Förarnas arbetsförhållanden, bl.a. möjligheten till toalettbesök och ergonomi, har ägnats uppmärksamhet. Antalet pauser som överstiger dem som är bestämda i förarnas kollektivavtal har dock minskats och köruppslagets andel av arbetstiden ökat. Att minska antalet pauser utöver dem som är bestämda i kollektivavtalen är nödvändigt för att kostnadseffektiviteten ska förbättras.

Nya metroförare utbildas fortgående. Ett system med reservförare är alljämt i bruk.

I och med västmetron har metroförarnas arbete förändrats. HST utredde våren 2018 i samråd med Arbetshälsoinstitutet och Företagshälsan Helsingfors hur belastande metroförarnas arbete är. Utifrån resultaten bedöms det om ändringar är nödvändiga och vid behov söks det olika sätt att stödja förararbetet.

Stadsstyrelsen föreslår att stadsstyrelsen ska få en muntlig redogörelse om störningarna i metrotrafiken och åtgärderna i syfte att förbättra metroförarnas arbetsförhållanden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Pia Kopran aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.10.2018 § 329

HEL 2018-003838 T 00 00 03

Beslut

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

07.11.2018

Ärende/11

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

10.10.2018 Bordlades

26.09.2018 Bordlades

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 17.09.2018 § 589

HEL 2018-003838 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Pia Kopran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

17.09.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Palautusehdotus:

Mika Raatikainen: Esitetään palautettavaksi.

Lisäselvitykset ja-parannukset ovat tarpeen, koska henkilöstöltä saadun tiedon mukaan työilmapiiri on edelleen huono. Aikapankkiin kertyneitä vapaasaldoja ei saa pitää. Helteellä ei ole ollut mahdollista tautottaa muuta kuin poikkeustapauksissa. Uusin 300-sarjan junan ohjaamo on äärimmäisen tukala, eikä asianmukaista viilennystä ole. Ohjaamotilassa ei ole tarpeellista ilmankiertoa. Jos kaikki junat yritetään ajaa HSL:n toivomuksen mukaisesti ruuhka-aikana Matinkylään, henkilöstö ei nykyisellään riitä. Varikkohenkilökuntaa on komennettu ajamaan kuljettajapulasta johtuen. Itäkeskukseen itään vievää laiturin pysähtymispaikkaa ei ole pyynnöstä huolimatta saatu korjattua. Kuljettajista ja heidän myöhästymisistään pidetään valvomon toimesta "kirjaa" ja jos kuljettaja on usein myöhässä pääteasemilta lähtiessään, hän voi joutua puhutteluun.. Varakuljettajajärjestelmää ei olla lakkauttamassa, mutta työnantaja on vähentänyt varakuljettajien määrää merkittävästi.

Pidentyneet ajoajat ja lyhentyneet tauot heikentävät jo lähtökohtaisesti turvallista liikennöintiä. Kuljettajan työ vaatii tarkkaavaisuutta ja jatkuvaa valmiutta nopeaan reagointiin. Työn koostuminen toistuvista työ-

tehtävistä, sen pakkotahtisuus ja sitovuus ovat peruste sille, että taukoja pitää olla useammin tai niiden pitäisi olla pidempiä. Nyt minimitauot ovat 8-10 minuuttia ajopätkien välillä. Metroliikenteessä on ollut vakiintuneena käytäntönä vähintään 10% elpymisaika kierrosajasta. Uusi johto purki elpymisajan ja käyttää siitä nyt nimitystä "työehtosopimusten määräyksien ylittävä tauko". Metrojunankuljettajia koulutetaan jatkuvasti, mutta irtisanoutumiset ja pitkät sairaslomamat aiheuttavat kroonista kuljettajapulaa. Kuljettajia itseään jännittää matkan sujuvuus ja turvallisuus, joten korjattavaa on. Edellä olevista seikoista johtuen matkustajien ja henkilökunnan turvallisuus saattaa vaarantua.

Mika Raatikaisen palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Tomi Sevander: Perusteluosan loppuun lisätään seuraava kappale:

"Kaupunginhallitus esittää, että metroliikenteen häiriöistä ja metrojunan kuljettajien työolojen parantamiseen tähtäävistä toimista tuodaan suullinen selvitys kaupunginhallitukseen."

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Tomi Sevanderin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

10.09.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 31.05.2018 § 93

HEL 2018-003838 T 00 00 03

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien Pia Kopran ym. aloitetta koskien metroliikenteen häiriöitä ja metronkuljettajien työoloja:

Metroliikenteen luotettavuudessa on kevään aikana ollut eri syistä tavanomaista selvästi enemmän ongelmia. Luotettavuusongelmat ovat aiheutuneet niin infrastruktuurissa kuin metrojunakalustossa olleista vioista kuin kuljettajapulasta.

Helmikuun loppuun kasautui valitettavasti poikkeuksellisen useita liikennehäiriöitä metrolienteessä. Liikennehäiriöt aiheutuivat useista erisyistä, joita olivat virtakiskon vaurio, häiriö palorullaovessa Ruoholahdessa, ratakiskon katkeaminen, vikatilanne paloliukuovessa Kampissa ja kurottajan tippuminen kiskoilta ulkopuolisella työmaalla Mellunmäessä. HKL on selvittänyt kunkin häiriön taustalla olevat syyt. Virtakiskon vaurion ja ratakiskon katkeamisen taustalla oli kova pakkanen, muiden häiriöiden syyt olivat toisistaan riippumattomia. Toimenpiteet vastaavien häiriöiden ennaltaehkäisemiseksi on käynnistetty ja ne ovat osin valmiit.

Metrolienteen häiriöiden määrään vaikuttaa myös se, että liikenteen volyymit ovat kasvaneet merkittävästi länsimetron ja vuorovälin tihtymisen vuoksi. Ennen elokuuta 2016 metrolienteessä oli talviarkena ruuhka-aikaan liikenteessä 4 minuutin vuorovälillä 15 metrojunaa yhtä aikaisesti, kun nykyisin vastaava määrä on 2,5 minuutin vuorovälillä 36 metrojunaa. Niin sanottu pelivara junien välillä häiriötilanteessa on pienentynyt olennaisesti ja lisäksi pitkällä metrolinjalla häiriöitä sattuu enemmän ja niistä toipuminen on haasteellisempaa. Länsimetron ensimmäinen vaihe (Ruoholahti-Matinkylä) kasvatti rataverkon pituuden 21 kilometristä 35 kilometriin.

Länsimetron myötä metrojunankuljettajan työ on myös muuttunut. HKL selvittää keväällä 2018 yhdessä Työterveyslaitoksen ja Työterveys Helsingin kanssa metrojunankuljettajan työn kuormittavuutta. Tulosten perusteella arvioidaan muutostarpeita ja tarvittaessa etsitään keinoja kuljettajatyön tukemiseksi.

Joka tapauksessa on selvää, että uuden, alun perin automatisoiduksi tarkoitetun M300-metrojunan ohjaamon ergonomiaa on tarpeen parantaa. Ohjaamon laajamittainen uudistaminen ja mm. kuljettajan istuimen ergonomian parantaminen ovat valmisteilla.

Kuljettajien mahdollisuus käydä tarvittaessa wc:ssä on peruslähtökohta. Kuljettajille on ajovuoroihin suunniteltu wc-tauot Itäkeskukseen 2,5 tunnin välein tai useammin. Lisäksi Matinkylässä on wc noin 40 metrin päässä ohjaamosta junan ollessa lähtölaiturissa. Tapiolassa wc on vastaavalla etäisyydellä junan ollessa tulolaiturissa.

HKL:n kuljettajien paikallisen sopimuksen mukaan työpäivässä on palkaton ruokatauko sekä palkallinen 10 minuutin kahvitauko. Käytännössä HKL tarjoaa metronkuljettajille taukoja huomattavasti enemmän, vaikka taukojen määrää onkin vähennetty aikaisemmasta. HKL:n liikennöintisopimus HSL:n kanssa päättyy vuoden 2024 lopussa ja saadaksen jatkaa liikennöitsijänä on HKL:n kustannustehokkuuden oltava eurooppalaisiin markkinahintoihin nähden kilpailukykyinen. Kuljettajatyön

07.11.2018

Ärende/11

tehokkuudessa eri operaattoreiden välisiä eroja selittää isoimpana tekijänä kuinka suuren osa työajasta kuljettajat ovat ajotehtävissä. Tähän vaikuttavat mm. palkallisten taukojen määrä ja pituus. HKL:n tilanne ei voi merkittävästi poiketa eurooppalaisista metroliikennemarkkinoista. Koska HKL haluaa jatkaa metron liikennöitsijänä myös tulevaisuudessa, on työehtosopimusten ylittävien taukojen vähentäminen välttämätöntä ja HKL on lisännyt ajotehtävien osuutta työajasta.

HKL tekee myös runsaasti muita tehostamistoimenpiteitä parantaakseen kustannustehokkuuttaan ja ollakseen yhteiskunnalle paras vaihtoehto metron liikennöitsijäksi. HKL ei kuitenkaan ole poistamassa varakuljettajajärjestelmää, vaan varakuljettajien määrää olla säätämässä tarvetta vastaavaksi.

HKL myös kouluttaa jatkuvasti uusia metronkuljettajia, jotta kuljettajamäärä saadaan mahdollisimman hyvin vastaamaan kuljettajatarpeeseen eikä ajamattomia lähtöjä kuljettajapulan takia enää syntyisi.

Metroliikenteen palvelukyky ja luotettavuus ovat HKL:lle ensiarvoisen tärkeitä asioita. HKL tekee laajalla rintamalla toimenpiteitä, jotta metroliikenteen korkea laatu ja kaupunkilaisten arjen toimivuus voidaan varmistaa. HKL ymmärtää myös täysin, että hyvä henkilöstötyytyväisyys on menestyksen ehdoton edellytys. HKL panostaa yhä enemmän ja jatkuvasti vuoropuheluun henkilöstönsä kanssa, jotta henkilöstön näkemykset ja huolet kuullaan mahdollisimman laajasti, epäkohdat korjataan ja muutosten perusteet ovat kaikkien tiedossa.

03.05.2018 Palautettiin

Esittelijä

yksikön johtaja
Arttu Kuukankorpi

Lisätiedot

Arttu Kuukankorpi, yksikön johtaja, puhelin: 310 35564
arttu.kuukankorpi(a)hel.fi